

Karl May Nieuws

26 augustus 2022

Nummer 77

In dit nummer

• VERKLARING

VERKLARING KARL MAY VERENIGING OVER KARL MAY EN WINNETOU

*Uitgevers hoeven niet bang te zijn
Karl May stond aan de goede kant van de geschiedenis*

Het is helemaal niet nodig dat uitgevers, zoals Meulenhoff, met schrik in de ogen afstand nemen van Karl May en zijn literaire creatie Winnetou. Ten eerste zijn de boeken die in Duitsland uit de handel zijn genomen niet door Karl May zelf geschreven, maar zijn zij nieuwe producten van een uitgever die er brood in zag voort te borduren op het reusachtige succes van Karl May gedurende al meer dan anderhalve eeuw. Ten tweede was Karl May een voorbeeld van een schrijver die tegen de stroom van zijn tijd in roeide en zich onomwonden tegen de kolonisering van de niet-westers wereld uitsprak, zich het gruwelijke lot aantrekkelijk van de onder de voet van landhongerige kolonisten gelopen indianenstammen in Noord-Amerika. En van veel andere volkeren elders in de wereld, zoals de vervolgte Jeshidi's in Irak.

Hij schiep de unieke vriendschap en bloedbroederschap tussen de roodhuid Winnetou en de withuid Old Shatterhand als uniek voorbeeld van hoe mensen van verschillende achtergrond hand in hand kunnen werken aan een betere wereld. In zijn latere leven schreef Karl May werken als *De boodschap van Winnetou* en *En vrede op aarde*, die expliciet het verlangen tot uitdrukking brachten naar het bereiken van verzoening en duurzame vrede tussen volkeren en religies. Het bleef fictie, maar fictie met een krachtige boodschap. Met zijn naar pacifisme en utopisme neigende betogen en vooral vanwege zijn boeken verwierf Karl May de vriendschap van Bertha von Suttner, eerste winnares van de Nobelprijs voor de vrede, dezelfde vrouw die aan de wieg heeft gestaan van het Vredespaleis in Den Haag.

Als je Karl May al zou willen vergelijken met een Nederlandse auteur dan zou je het in de buurt van Multatuli moeten zoeken. Aldus Hoogleraar Jaap van Marle in 2012 tijdens een symposium over Karl May in de Koninklijke Bibliotheek. Dit vanwege zijn kundige schrijverschap in combinatie met zijn antikoloniale houding en zijn

<http://www.karl-may-vereniging.nl>

KARL MAY VERENIGING

Bestuur:

Voorzitter:

Ger Tielen

Dr. J. Röntgenlaan 44
3723 LC Bilthoven
06-51 35 29 20
ger.tielen@xs4all.nl

Secretaris:

Hans Boessenkool
Berkepad 14

4651 JZ Steenberg
0167-56 53 18
jboessenkool@home.nl

Penningmeester:

Jan Kool

Lepeltjesheide 6
8471 WE Wolvega
0561-61 77 78
ja.kool@home.nl

Bankrekening:

NL85 RABO 0113 9355 01
t.n.v. Karl May Vereniging

Algemene Zaken en
Vice-voorzitter:
Jan Willem van der Jagt
Ambachtshof 3
2291 DX Wateringen
06-23 28 86 51
jwvdjagt@gmail.com

Redactie
De Witte Bison en
KM Nieuws:
Frits Roest
Fluitakker 29
6721 ZE Bennekom
06-29 60 89 88
frits.roest@gmail.com

Webmaster:
Jurjen Wolters
Kruslings 2
9247 EL Ureterp
0512-52 44 02
jurjenwolters@outlook.com

openlijke protesten tegen economische uitbuiting, culturele onderdrukking, intolerantie en slavernij van inheemse volkeren.

We hoeven Karl May echt niet te idealiseren. Hij was een man van zijn tijd, en ontsnapte niet aan alle vooroordelen van zijn omgeving. Hij is zelf door schade en schande wijs geworden en hij propte zijn diepe verlangen naar respect (van anderen voor hemzelf en van iedereen voor iedereen) in zijn buitengewoon spannende avonturenboeken. Hij omarmde een naar een 'humanistisch' model gekneet Christendom in zijn werk. Zijn tweede belangrijke held, de alwetende Old Shatterhand/Kara Ben Nemsî, straalde met zijn wapens en kennis weliswaar, onmiskenbaar westerse superioriteit uit, maar ook diep respect voor de eigenheid van niet-westerse volkeren. Geweld speelde een grote rol in zijn werk, maar dan toch als afspiegeling van de werkelijkheid van toen.

Er sloop heus wel eens een foute opmerking jegens niet-westerse bevolkingsgroepen in Karl May's dialogen, maar de grote lijn van zijn werk was onmiskenbaar gericht op het bereiken van een vreedzamer wereld. Hij stierf in 1912, niet lang voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, waarvan de gruwelen het belang van Karl May's streven alleen maar bevestigden. Zijn werk verdient eerder nieuwe aandacht dan dumping en daarom is vorig jaar het boek *Winnetou* in een nieuwe en prachtige vertaling uitgebracht door uitgeverij IJzer.

Laat uitgevers en boekhandelaren samen tegen de stroom in blijven roeien van canceling en dumping van literatuur die ertoe doet en ertoe zal blijven doen.

Ger Tielen

Voorzitter Karl May Vereniging voor Nederland en België

FRIDAG 26 AUGUSTUS 2022

NIEUWS 13

STEREOTYPEN VERKOOPSTOP WINNETOU-BOEKEN STUIT OP ONBEGRIIP VAN DE FANS

'Karl May heeft juist altijd gevochten voor lot indianen'

De Karl May Vereniging is ontstemd over het besluit boeken over de indiaan Winnetou, een van Mays belangrijkste personages, uit de handel te nemen. Een kenner van de inheemse volken snapt het ook niet. „Dit is zwaar overdreven.”

Chris van Mersbergen
Amsterdam

Ja, het is echt waar: Nederland kent een Karl May Vereniging. „Het is geen grote club, maar we zijn wel groeiende”, zegt voorzitter Ger Tielen, die in zijn jeugd verslingerd raakte aan de boeken van Duitse veelschrijver Karl May (1842-

• Van Karl May zijn in Nederland nog wel boeken te koop, maar voortlopg ook niet meer via Bol.com.

roeid. En ook op andere terreinen heeft May zich ingezet voor vrede, en voor respect voor andere culturen en religies. In die zin is dit een erg wrang besluit van de uitgeverij.”

Dat vindt ook Serv Wiemers, lezer van alle Winnetou-boeken en schrijver van het dit jaar verschenen boek *Indianen, Beelden van een niet-verdwenen volk*. „Om heel eerlijk te zijn, vind ik deze beslissing zwaar overdreven”, zegt hij. „Het zijn boeken van meer dan honderd jaar geleden, dat was een andere tijd. En het is fictie, het zijn geen antropologische

